

Martí Vilanova

Martí Vilanova
amb l'uniforme de
Prats de Molló

Heu-vos ací que el 7 de febrer, farà 3 anys que va finir a la vila d'Aubray-Sous-Bois —parisenca—, al llindar mateix de la vida, aquell lluitador, aquell ferm català que en vida es digué Martí Vilanova.

Martí Vilanova, aquest home pur, aquest atleta vigorós que a la fortalesa del seu cos, que era ferm i valent, havia agermanat les idees de tristor i les de joia. Posseïa una consciència neta, un esperit optimista, digne de tot lluitador que creu en l'hora anhelada.

Martí Vilanova havia donat grans exemples i l'homenatge a la seva memòria té d'ésser record de la seva vida. Era un gegant, a l'ensens que valent, abnegat i intel·ligent. Tenia prop de dos metres d'alçària i passava del 100 quilos.

Quan vingué el cop d'Estat i a Catalunya va formar-se el primer nucli francament separatista, Martí Vilanova va posar-se al costat del lluitador Francesc Macià, avui Honorable President de Catalunya i quan aquest va llençar les primeres proclames vibrants de protesta i de rebel·lió, per les ofenses inferides a Catalunya i als seus homes per aquells brètols que esclavitzaven la Catalunya sotmesa, va prendre de mans de Macià els manifestos i els passà a l'altra banda de la frontera quedant profusament repartits per arreu de Catalunya.

Però, per un d'aquells descuits, que sorgeixen a trascanó del revolucionari inexpert, fou descobert i processat.

L'acusació era terrible, i els tribunals li demanaren 8 anys i un dia de presiri per haver complert amb un deure ciutadà i haver-se sentit digne de la Pàtria catalana. Ell, però, esperà serè i ple de dignitat, ja que no es deixava pas atemoritzar.

I Martí Vilanova, ingressà a la presó de Girona. La seva mare, en saber que el seu fill tenia de complir condemna, tingué tan gran trastorn, que a un poblet empordanès a Terrades, moria víctima de la pena i del sentiment.

Abans de morir, uns amics aconseguiren que Martí Vilanova pogués acudir al costat de la mare agonitzant

i ell fou alliberat sota paraula d'honor. Va córrer al costat de la seva mare, però arribà en el moment que es moria i quan hagué complert envers ella tots els deures que tenia com a fill, a la nit, serenament, i tot sol, se'n tornà a Girona. Va arribar de matinada i trucà a la porta de la presó amb tota la seva força; els esbirros de Chamorro i de Carsi obriren novament les lúgubres portes a aquell noble i lleial soldat de la causa de Catalunya; i es constituí novament pres.

I Martí Vilanova, venia del poblet empordanès, venia de Terrades a poques passes de la frontera, i tenia gairebé segura una condemna de 8 anys i un dia de reclusió!!

Les coses, però, anaren d'una altra manera, i el cas fou que sortia de la presó al cap de 8 mesos i dies. Com sempre, home fidel als ideals pels quals s'havia sacrificat.

Més tard passà la frontera i va anar a París. Però Martí Vilanova s'enyorava, enyorava Figueres. La seva enyorança anava envers la dona que estimava; era figuerenca, i es casaren a Cervera. Francesc Macià fou padrí de boda.

Martí Vilanova al llit de mort

Va tornar a París, i aleshores vingué la preparació del complot de Prats de Molló. Martí Vilanova, precoç revolucionari, era després de Macià el dirigent més desta-